

Aftale mellem Randers Kommune og Museum Østjylland om mål for perioden 2023-2026

1. Indledning

Aftalen har til formål at fastlægge målene for Museum Østjyllands virksomhed i perioden 2023-2026. De mål, aftalen beskriver, tager - ud over i kommunens vision og kulturpolitik - udgangspunkt i Museum Østjyllands strategi, Det meningsfyldte møde med kulturarven, og de mål, museets præsidium har formuleret i forlængelse af strategien, samt i Museum Østjyllands arbejde med FN's verdensmål. Museum Østjylland er i gang med arbejdet frem imod ny strategi, der skal gælde fra 1. januar 2024, hvorfor dette indledende arbejde også har haft indflydelse på valget af aftalemål.

Museum Østjyllands virke er styret af museumsloven og er mangesidet, og en stor del af museets arbejde har ikke med udadvendte kulturaktiviteter at gøre, ligesom andet ikke foregår i Randers Kommune. Det skal understreges, at det museale arbejde er et kredsløb, hvor de udadvendte aktiviteter er helt afhængige af det bagvedliggende arbejde i museets faglige søjler, og dermed en forudsætning for nærværende primært udadvendte aftalemål.

2. Lovgivning, politiske visioner og mål

Museum Østjylland er et statsanerkendt museum og virker derfor inden for Museumslovens rammer. Museet er underlagt tilsyn af Slots- og Kulturstyrelsen.

Politiske mål og oplæg

Randers byråd har vedtaget en vision som er suppleret af visionspolitikker. Disse visioner og politikker er sammen med lovgivning fundamentet for aftaleenhedens arbejde. I Randersmodellen er der en direkte sammenhæng mellem udvalgets visioner/oplæg, politikkerne og aftalerne. Der afholdes følgende møder i løbet af den fireårige periode.

År	Aktivitet
År 1 (2022)	August-december proces påbegyndes, hvor aftaleenheder påbegynder udarbejdelsen af aftalemål og forbereder præsentation
År 2 (2023)	(Januar - Aftaleenheder holder møde med direktør og fagchef, hvor udkast til aftaler gennemgås) Udvalgsmøderne i Februar og Marts. Aftaleholderne afholder dialogmøde med SIK-udvalget, hvor aftalerne præsenteres og godkendes. April, byrådets endelig godkendelse af aftalerne.
År 3 (2024)	Aftaleenhederne arbejder med aftalemålene. 4. kvartal 2024 administrativ midtvejs status på aftalemålene med fagchef og direktør
År 4 (2025)	Maj/juni 2025 – afrapportering på aftalerne til udvalget– evt. konference hvor alle aftaleenhederne er samlet.

3. Hvem er vi?

Museum Østjylland er et statsanerkendt, kulturhistorisk museum med afdelinger i og fagligt ansvarsområde for Randers, Norddjurs og Syddjurs Kommuner. Randers Kommune ejer og driver museet på vegne af alle tre kommuner. Museets ca. 65 medarbejdere og 100 frivillige betjener årligt ca. 200.000 gæster (heraf ca. 50.000 i Randers) på otte besøgssteder.

Museet modtager gæster følgende steder: Håndværksmuseet i Randers, museet i Kulturhuset i Randers, Randers Stadsarkiv, museet i Grenaa og i Ebeltoft Det Gamle Rådhus, Siamesisk Samling, Farvergården og BMA Maltfabrikken. Museet varetager gennem Randers Stadsarkiv endvidere den kommunale arkivfunktion i Randers.

Museet omsætter årligt for mellem 35 og 45 mio.kr. Ca. halvdelen af museets økonomi stammer fra offentlige tilskud, mens egenindtjening og fondsstøtte udgør den anden halvdel. Museet er et af de 27 museer i Danmark, som har arkæologisk ansvar. Dette omfatter geografisk de tre kommuner, museet er beliggende i. Museet arbejder desuden tæt sammen med de tre kommuners forvaltninger om administrationen af Museumslovens kap. 8, der omfatter sikring af kulturarven i forbindelse med den fysiske planlægning og jordarbejder m.v.

Museet er organiseret i fire afdelinger, der går på tværs af de tre kommuner, og som har hver sin afdelingsleder: Administration & Drift, Forskning, Kulturarv & Kulturarvsforvaltning, og Udvikling & Publikum.

MÅL 1: Bæredygtighed

Målet relaterer sig til den overordnede politiske målsætning *En bæredygtig fremtid* fra Randers Kommunes Vision 2023

Succeskriterier:

- Reduktion af Museum Østjyllands samlede Co2-aftryk
- Opfylde kravene til certificering som Green Attraction
- Bedre bevaringsforhold for arkivalier og genstand i prospekt for nyt arkiv- og fællesmagasin

Museum Østjylland vil gøre konkrete tiltag for at reducere sit co2-aftryk, gennem energioptimering og reduceret energiforbrug. Det skal føre til målbare resultater, så museet konkret og åbent kan annoncere med sine opnåede resultater. Da museet ikke ejer sine egne bygninger og deler nogle af dem med andre, kan indsatsen kun ske i tæt samarbejde med andre. Museet laver mange særudstillinger og har i den forbindelse et stort forbrug af byggematerialer og scenografiske elementer. Indsatsen for genbrug i denne proces skal styrkes og de pladmæssige udfordringer, der hæmmer mulighederne, skal løses.

Museum Østjylland vil relatere sine mål og resultater til den nye certificering af bæredygtige attraktioner, Green Attractions. Denne certificering kan kun opnås gennem en længere og målrettet proces, hvorfor de nuværende 5 attraktioner, der har opnået denne certificering primært er nogle af landets største attraktioner, så som Moesgaard Museum, Tivoli og Experimentarium. Det er derfor et ambitiøst mål, som Museum Østjylland i bedste fald opnår i aftaleperioden, men hvor man som minimum er langt i processen, således af certificeringen kan nås i næste aftaleperiode.

God bevaring er også bæredygtighed. Museets stærke indsats for bevaring skal styrkes yderligere gennem bedre bevaringsforhold for både arkivalier og genstande. Især er bevaringsforhold for både kommunale og lokalhistoriske arkivalier stærkt problematiske og der skal arbejdes på et nyt moderne magasin på grunden, hvor det nuværende fællesmagasin i Randers ligger. Dette arbejde skal ske i samarbejde med Randers Kommune, hvor der ligger en beslutning fra budget 2023 om at se på området, såvel som med museale samarbejdspartnere i nabokommunerne, der har vist interesse i mere magasinplads. I aftaleperioden kan den proces være nået langt, men det er mest realistisk, at et nyt magasin først kan stå færdigt i næste aftaleperiode.

MÅL 2: Tilgængelighed – fjerne barrierer for museumsbesøg og brug af arkivalier

Målet relaterer sig til temaet *Kultur for alle* og temaet *Kultur i det offentlige rum* og temaet *Børn og unge* fra Randers Kommunes Kulturpolitik

Succeskriterier:

- Der er skabt nye formidlingsprojekter, der fjerner den geografiske afstand til et museumsbesøg, fordi de foregår i lokalområder, på skoler og i børnehaver, til en byfest eller online.
- Fysiske rammer til skoletjeneste og formidling indtænkes i nyt arkivmagasin, således at samlingen bliver gjort tilgængelig for borgerne.
- Nye permanente udstillinger bliver gjort tilgængelige for personer med forskellige handicap, eksempelvis synshandicappede.

Museum Østjylland vil søge eksternt finansierede projekter, der skal forstærke museets opsøgende tilbud uden for museets bygninger. Museum Østjylland har vist sin dedikation til denne indsats gennem tidligere og afsluttede projekter: *Museet tæt på dig* og *Museet tættere på dig*. Samt gennem det fortsatte arbejde med *Den virtuelle etage*, som arbejder med det digitale mindset på museet og kontinuerligt øger museets digitale tilbud. Museum vil skabe nye projekter, der bygger på de samme principper om at være til stede, der hvor mennesker er, i stedet for at forvente at alle kommer indenfor. Museum Østjylland har en helt særlig forudsætning for dette på baggrund af sine universelle gratis adgang til museumsudstillingerne, hvorfor vi kan koncentrere os om hvilken værdi vi skaber, og ikke om at skulle have gæsterne ind i husene og dermed få entréindtægter.

Det nye arkivmagasin skal ikke kun handle om bedre opbevaring af arkivalier, men også om at gøre samlingen tilgængelig og brugbar, hvorfor magasinprojektet også har en arbejdstitel, om at være et historieformidlende hus med borgeren i centrum. Der vil blive skabt stærke skoletjenestetilbud med afsæt i lokalhistoriske arkivalier, og der vil blive skabt muligheder for at bringe samlingerne i anvendelse til forskning.

Museum Østjylland har allerede mange erfaringer med at skabe høj tilgængelighed i sine permanente udstilling i forbindelse med opbygningen af de nye udstillinger i Grenå i 2017. Disse erfaringer er blevet brugt i forbindelse med ny formidling i Rådhuskarréen i Ebeltoft. I forbindelse med opbygningen af nye udstillinger i Randers vil disse erfaringer blive brugt og udbygget, således at udstillingerne er tilgængelige for flest mulige.

MÅL 3: Kultur på tværs

Målet relaterer sig til temaet *Kultur for alle* og til temaet *Børn og unge* og til temaet *Kultur i det offentlige rum* fra Randers Kommunes kulturpolitik

Succeskriterier:

- Samarbejdet mellem Randers Bibliotek og Museum Østjylland i Kulturhuset er styrket væsentligt.
- Museum Østjylland deltager i events og større initiativer med tværfaglige oplevelser i samarbejde med andre kulturinstitutioner
- Museum Østjyllands tilbud samskabes med lokale fællesskaber og interessenter

Museum Østjylland vil sammen med Randers Bibliotek afsøge og iværksætte tiltag, der styrker samarbejdet både ift. de borgerrettede aktiviteter og internt organisatorisk. Vi vil identificere potentialer og implementere samkøring af drifts- og administrationsrelaterede opgaver mhp. fælles udnyttelse af ressourcer. Vi vil arbejde struktureret med videndeling og kompetenceudvikling på tværs både på ledelses- og medarbejderplan. Vi vil skabe en mere integreret brugeroplevelse i vores rum med fysiske rammer og aktiviteter, der sammenkæder brugeroplevelsen.

Museum Østjylland vil prioritere at deltage i børnekulturfestival og andre events med et klart fokus på at skabe tværfaglige, skæve oplevelser, der er anderledes end dem man kan opleve i museets vante tilbud, fordi de er skabt i samarbejde med andre fagligheder fra andre institutioner. Museum Østjyllands bidrag vil altid tage udgangspunkt i vores faglighed og kulturarven.

Museum Østjylland vil skabe tilbud som er skabt i samarbejde med lokale interessenter og samarbejdspartnere. Brugerinddragelse i forhold til udviklingen af nye permanente tilbud skal fortsat være en del af Museum Østjyllands grundlæggende arbejdsmetode. De faglige kompetencer på Museum Østjylland skal kort sagt bringes i spil ind i flest mulige sammenhænge, men også lade sig udfordre i diverse sammenhænge af lokale fællesskaber, perspektiver og ønsker.

MÅL 4: Alle skal med – socialt ansvar og nye brugergrupper

Målet relaterer sig til temaet *Kultur for alle* og temaet *Fællesskaber* fra Randers Kommunes kulturpolitik.

Succeskriterie:

- ALLE BØRN SKAL MED skal følges op med et nyt projekt, der også dækker Randers Kommune

Et godt eksempel på indsatsområdet *Alle skal med* er museets projekt *Alle børn skal med* i samarbejde med Norddjurs Kommune og Herregårdsmuseet, Gl. Estrup. Projektet er støttet af Nordea-fonden og motivationen fra fondens side var især, at projektet var så forankret i den kommunale forvaltning og man derfor på en anden måde er sikker på et udbytte, - i forhold til hvis museerne havde ageret alene, og blot havde skabt et tilbud, man dybest set ikke vidste om ville blive brugt. Projektet har vist sig særligt stærk i forhold til udsatte børn og deres familier, og ikke mindst i forhold til de sundhedsplejersker og pædagoger, der arbejder med denne målgruppe. Dette projekt skal have en efterfølger og Randers Kommune skal være med.

MÅL 5: Middelalderbyen Randers

Målet relaterer sig til temaet *Kultur for alle* og temaet *Fællesskaber* fra Randers Kommunes kulturpolitik.

Succeskriterie:

- Nyt forskningsprojekt om Middelalderbyen Randers, hvis formidlingsdel skal bygge identitet og stolthed omkring Randers By.

Et nyt stort forskningsprojekt om middelalderbyen Randers skal realiseres. Randers har en stor middelalderhistorie, og der er gennem årene foretaget rigtig mange udgravninger, hvis resultater nu skal bruges i et samlet forskningsprojekt. Formidlingsdelen skal bygge identitet og stolthed omkring Randers middelalderhistorie, og på den måde give flere og nye grupper et tilhørsforhold til byen baseret på dens kulturarv.

Mål 6: HÅNDVÆRK

Målet relaterer sig til temaet *Kultur for alle* og temaet *Fællesskaber* fra Randers Kommunes kulturpolitik.

- Håndværksmuseet fornyes og gøres langt mere attraktivt og relevant for unge mennesker med en håndværksmæssig interesse og med markant udbygget skoletjeneste.

Håndværksmuseet fornyes med nye udstillinger, der skal motivere unge mennesker til at vælge en håndværksuddannelse. Det handler om langt flere perspektiver fra de gamle håndværk til nutidigt håndværk og til en fremtidig håndværk. Det handler rigtig meget om status og repræsentation, sådan at de unge mennesker kan forbinde håndværk med prestigefyldte virksomheder og dygtige voksne, som blot er få år ældre end dem selv. Det nye håndværksmuseum kan kun leve op til sit mål med en markant udbygget skoletjeneste.

